

UNIVERZITA
KARLOVA
V PRAZE

Evangelická
teologická
fakulta

Jan Roskovec, Th.D.
Katedra Nového zákona
tel.: +420 221 988 411
fax: +420 221 988 215
e-mail: ros_kovec@etf.cuni.cz

Posudek vedoucího diplomové práce

František Plecháček: Hospodin jako ‚Bůh pokoje‘ v teologii apoštola Pavla
diplomová práce z oboru Nového zákona, podaná na ETF UK v létě 2011

1. Vnější podoba

Předložená práce se věnuje jednomu charakteristickému aspektu Pavlova teologického jazyka, jeho výpovědím o „Bohu pokoje“. Autor si toto téma zvolil sám – zaujala ho otázka, zda tento obrat tkví hlouběji v Pavlově teologii, nebo zda je to jen formalizovaná fráze. Postup práce je zřetelný z jejího členění: nejprve se věnuje pojmu $\epsilon\iota\rho\eta\eta$ ve Starém zákoně ve třech prostých krocích: po krátkém pojednání o významu termínu obecně sleduje dvě charakteristické role pojmu v prorockých knihách – pokoj v ústech falešných proroků, zaslíbená smlouva pokoje (kap. 1). Kap. 2. podává stručný přehled, jak s pojmem $\epsilon\iota\rho\eta\eta$ nakládá Pavel. Těžiště práce tvoří dvě exegetické kapitoly (kap. 3–4), v nichž autor podává svůj výklad dvou významných pavlovských textů – soteriologických pasáží 2K 5,18–6,2 a Ř 5,1–11 –, soustředěných okolo pojmu *smíření*, který patří do sémantické domény pojmu „pokoj“; ve druhém z uvedených oddílů je tato souvislost explicitně naznačena. Závěrečná kapitola (kap. 5) je autorovou reflexí o významu důrazu na Boha působícího smíření /pokoj v celku Pavlovy teologie.

Úprava práce je pečlivá a pěkná, podobně i její *jazyk*; objevil jsem jen několik málo drobných překlepů či prohřešků proti pravidlům spisovné češtiny, které jsem označil v textu.

2. Vnitřní výstavba a metoda

Jak naznačuje již její název, práce není zaměřena exegeticky, nýbrž spíše teologicky. Ani v exegetických částech se nepouští do podrobné analýzy, nýbrž spíše shrnuje exegetickou argumentaci převzatou ze sekundární literatury. To je ospravedlnitelné vzhledem k tomu, že oba vybrané oddíly jsou dostatečně a přesvědčivě vyloženy v mnoha komentářích i monografických studiích. Shrnutí, které autor předkládá, jsou výstižná, srozumitelná a orientace mezi různými názory vykladačů prozrazuje, že autor sám exegetickému řemeslu rozumí. S tímto postupem souvisí i značná stručnost práce (vlastní výklad na 41 stranách). Ta je v zásadě vítaná, nicméně v některých případech by čtenář přece jen ocenil souvislejší vysvětlení některých autorových rozhodnutí. To se týká především otázky vztahu motivu *pokoje* a motivu

smíření, jinak řečeno, výběru uvedených oddílů pojednávajících o smíření k prozkoumání otázky, jaké místo má u Pavla pojem pokoje. Tato volba je po mém soudu dobře zdůvodnitelná (ostatně jsem ji diplomandovi sám poradil), nicméně není natolik samozřejmá, aby nestálo za to jí výslovně věnovat část výkladu. Autor na tuto souvislost upozorňuje jen jakoby mimochodem ve shrnutí výkladu oddílu z Ř 5 (na str. 42). Výsledek, k němuž práce dospívá, jakkoli vlastně potvrzení vstupního předpokladu či podezření, ovšem působí přesvědčivě: v pozadí pavlovských výpovědí o „Bohu pokoje“ je vskutku významný akcent Pavlovy teologie, jeho soteriologický výklad o Bohu – tvůrci pokoje, tj. o Bohu, který se zjevil svým jednáním v Kristu.

Některé drobnější výhrady či podněty k upřesnění jsem poznamenal do textu práce. Mezi ně patří i poznámka k jazyku práce: od teologického ladění výkladu (které jsem jako v zásadě přiměřené zmínil výše) někdy sklouzává až do tónu kazatelského, což se projevuje jednak v užívání zbytečně expresivních obrátů (např. Bůh „zajisté má moc s bezbožníky zatočit...“ na str. 43), jednak ve stereotypním kladení Božího jednání do protikladu s lidským, které je oním Božím vlastně vyloučeno a které se projevuje (by se projevilo) záslužnickým skutkařstvím – tak např. na str. 24 (kde je výpověď 2K 5,21 „abychom se stali spravedlností Boží“ vyložena jako zdůraznění „dokonalosti a úplnosti Božího díla smíření, k němuž nelze z lidské strany naprosto nic přidat“), 33, 36 („víra ... není skutkem, jímž by si člověk tento pokoj přece jen aspoň trochu zaslouhoval“).

3. Hodnocení

Předložená práce podle mého názoru velmi dobře splňuje formální i obsahové požadavky kladené na diplomovou práci. Zřetelně formuluje otázku a jasným, srozumitelně popsaným způsobem, v rozhovoru s relevantní literaturou postupuje v hledání odpovědi. Proto ji doporučuji k obhajobě.

Jako podněty k rozhovoru navrhuji, aby diplomand odpověděl na tyto otázky:

- Jaký je vztah Pavlovy řeči o smíření a o „Bohu pokoje“?
- Jaké důvody jej vedou k názoru (vyjádřenému na str. 22), že problémem Korintských, na který Pavel odpovídá mj. svým výkladem v 2K 5, byla jejich obecná nesmířlivost („vážené narušení pokoje mezi křesťany a neochota některých dát se apoštolem napomenout...“)? Nešlo tu specifitěji o vztah Korintských k *apoštolovi* jakožto nositeli evangelia (nositeli specifické povahy či způsobu)?
- Jakou roli mohla podle vás mít píseň o Služebníku v Iz 53 jako pozadí výkladu v Ř 5 (v. 1 a Iz 53,5)?

V Praze 14. 9. 2011

Jan Roskovec